

יבמות יט

עניין: קידושין דעלמא מדעתא

רבי יוסף ענגיל – ציונים לתורה כלל לט (דף נט):

ע"ל ביישוב קושים האבני מלואים הג"ל דהנה כבר הבאתי רש"י יבמות (דף י"ט ע"ב) דכ דמוהית' לאיש אחר ילפי' דאין אשה נקנית בע"כ דוהית' מדעתה משמע וכבר הערנו בזה למעלה דלכאורה ל"ל קרא ע"ז ומדוע חוגרע אשה מקניין שאר מפליס דבעי דעת בעלים ורש"י קידושין (דף מ"ד ע"א) ד"ה קידושין דמדעתה כ' באמת דבעי' דעת מקנה והיינו דהוא סברא פשוטה דבעי דעת מקנה כמו בשאר קניינים ואולם לרש"י יבמות הג"ל דגלמוד מקרא דהכא ק' ככ"ל דל"ל קרא ע"ז והנה עוד יש כאן

ונראה להבין כ"ז בחדא מחתא וזה דהנה יש חילוק ביציר' בין האיש להאשה דיצירת האיש היא עליונית משא"כ יצירת האשה דנאמר ביצירתה לא עוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו אי"כ הרי כל יצירת האשה רק עבור החיבור עם האיש ומוכן כי כעניין יצירת הדבר כך הוא עניין הוייתו תמיד וע"כ נמצא כי יש חילוק תמיד בין הויית האיש להויית האשה כי האיש לו הוי' לעצמו מזד עצמו ומשא"כ האשה כל הוייתה רק לחיבור עם האיש ומשא"כ מזד עצמה אין לה הוי' כלל דכל הוי' שלה רק מפאת עניין החיבור אם בהיותה נשואה ומחוזרת בפועל ואם בהיותה פנוי' מפאת היות זה ראיות אל החיבור ומשא"כ מזד עצמה לולי עניין החיבור אין לה הוי' כלל :

ולפי"ז הנה נמלינו למידן דיש חילוק גדול בזה בין קניין אישות לשאר קניינים דבשאר קניינים הנה החפץ של המקנה בעצמותו גם זולת עניין המכיר' דבירו שלא למוכרו רק להחזיקו לעצמו כמו שהוא שלו ועניין השלו הוא דבר עצמי וע"כ כאשר בא למוכר ולתת את שלו לאחר שפיר לריך דעתו ומשא"כ האשה הרי אין לה הוי' מזד עצמותה כלל שהיחשב שהיא של עצמה בעלם והיא מקנה עצמה לבעלה דהא מזד עצמה אין לה הוי' כלל וכל הוייתה הרי הוא רק לחיבור אל הבעל ונמצא שהאיש בקדשו אותה אין קונה ממנה דבר כלל דהא אין לה הוי' כלל מזדה וכל הוייתה רק לזה היינו לחיבור האישות וע"כ שפיר הית' הסברא שיוכל לקנותה על כרחא אחרי שאין קונה דבר ממנה כלל שיולךך דעתה ושפיר לריך קרא לזה דבעי' דעתה ודו"ק היטב מאוד :

